

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem wydanym w dniu 19 listopada 2014 roku w sprawie o sygnaturze akt I C 484/13 z powództwa R. M. przeciwko Towarzystwu (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. Sąd Rejonowy w Łowiczu zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 12.267,41 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lipca 2013 roku do dnia zapłaty, umorzył postępowanie co do kwoty 25.159,71 zł na skutek cofnięcia pozwu przez powoda wobec dokonanej zapłaty oraz zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 5.289 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd pierwszej instancji ustalił, iż powód R. M. posiadał wykupione u poprzednika prawnego strony pozwanej obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego (...) wraz z ubezpieczeniem wchodzących w skład gospodarstwa budynków od ognia i innych zdarzeń losowych Seria (...) w okresie od 12.05.2012 r. do 11.05.2013 r. W dniu 26 marca 2013 roku w miejscowości (...), gmina Ł., w kotłowni budynku mieszkalnego w gospodarstwie rolnym powoda doszło do pożaru wskutek nie zadziałania termostatu w czajniku elektrycznym. Spaleniu uległ czajnik, stolik i krzesła wykonane z twardego plastiku, znajdująca się pod stolikiem plastikowa kratka wentylacyjna oraz część plastikowej instalacji kanalizacyjnej pod kratką, do której spływał stopiony plastik. Dom był parterowy, jednokondygnacyjny, nowo wybudowany, jeszcze nie zamieszkały, finalizowano prace wykończeniowe. W budynku nie były jeszcze zamontowane drzwi wewnętrzne i doszło do zadymienia całego budynku. Na wszystkich powierzchniach sufitów, ścian i podłóg były widoczne osmolenia pyłem popożarowym, wszystkie powierzchnie wymagały zmycia, w tym grzejniki, okna, armatura. Wszystkie elementy metalizowane, chromowane i aluminiowe uległy uszkodzeniu wskutek wejścia w reakcję z sadzami i powstały nie dające się usunąć wżery i plamy. Sufity i ściany we wszystkich pomieszczeniach wymagały ponownego malowania. Wymiana części instalacji kanalizacyjnej w pomieszczeniu gospodarczym, w którym doszło do pożaru, wymagała rozkucia posadzki i ponownego obłożenia płytkami ceramicznymi jak przed pożarem. Wysoka temperatura i zapylenie spowodowały uszkodzenie systemu automatyki gazowego konwekcyjnego pieca CO. Powód dokonał zgłoszenia szkody w dniu 29 marca 2013 roku. Strona pozwana wypłaciła powodowi z tytułu odszkodowania kwotę 8.220,23 zł. Wynajęta przez powoda specjalistyczna firma usługowa (...), której oferta została zaakceptowana przez likwidatora szkody, usunęła sadze ze ścian, sufitów i podłóg oraz wykonała dekontaminację powierzchni metodą suchą i moką, ozonowanie, czyszczenie grzejników, okien i wyposażenia sanitarnego, za co powód zapłacił kwotę 18.437,70 zł. Firma (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wykonała czyszczenie instalacji wentylacyjnej, którego koszt wyniósł 3.784,50 zł. Wartość robót ogólnobudowlanych wyniosła netto 4.035 zł, roboty instalacyjne (sanitarne i elektryczne) wyniosły netto 3.234 zł. Łącznie z należnym podatkiem VAT koszt robót wyniósł 8.940,82 zł. Na zakup materiałów do remontu w postaci farb i przyborów malarskich powód wydał 3.925,27 zł. Koszt wymiany trzech grzejników chromowanych w łazience wyniósł 1708,01 zł, wymiana kabiny prysznicowej – 1869 zł a wymiana elementów automatyki pieca CO kosztowała 600 zł. Po wszczęciu postępowania pozwany dodatkowo wypłacił powodowi tytułem odszkodowania kwotę 25.159,71 zł.

W oparciu o powyższe ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy uznał, iż w części nieobjętej cofnięciem pozwu powództwo jest zasadne w całości. Sąd I instancji wskazał, iż wprawdzie z opinii biegłego z zakresu budownictwa wynika, iż niepokryte zostały koszty w wysokości 6.620,06 zł, jednakże zadymienie spowodowało nadto ponadnormatywne zużycie techniczne trudne do wartościowania tego uszczerbku z uwagi na fakt, iż wynika ono ze względów estetycznych a nie funkcjonalnych czy użytkowych. Sąd Rejonowy argumentował, iż zasady doświadczenia życiowego przemawiają za przyjęciem, że nawet najbardziej profesjonalnie i najstarannie przeprowadzone prace porządkowe i rewitalizacyjne nie doprowadzą intensywnie zabrudzonych sadzami i pyłem popożarowym elementów wykończenia wnętrz mieszkalnych do stanu poprzedniego. W konsekwencji uwzględniając powództwo w kwocie 12.267,41 zł Sąd zastosował także art. 322 k.p.c. uznając, iż w sprawie niniejszej ściśle udowodnienie wysokości żądania jest nader utrudnione. W przedmiocie odsetek ustawowych Sąd I instancji rozstrzygnął na podstawie art. 817 k.c. w zw. z 481 § 1 k.c. O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. statuującego zasadę odpowiedzialności stron za wynik procesu. (wyrok oraz uzasadnienie – k. 204-208)

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wywiódł pozwany, zaskarżając je w części przekraczającej kwotę 2433,45 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lipca 2013 roku oraz kosztami procesu. Skarżący zarzucił naruszenie przepisów prawa procesowego tj. art. 322 k.p.c. poprzez jego zastosowanie mimo nie wyczerpania wszystkich środków dowodowych zmierzających do ustalenia wysokości żądania oraz art. 224 § 1 k.p.c. poprzez zamknięcie rozprawy bez przeprowadzenia wnioskowanych dowodów w postaci uzupełniającej opinii biegłego. Nadto apelujący zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku (Dz. U. z 2011 roku Nr 177 poz. 1054 t.j) poprzez jego błędne zastosowanie i przyjęcie kwoty podatku 23 % od wyliczonej przez biegłego kwoty netto podczas gdy przepis ten dotyczy jedynie materiałów, art. 41 ust. 12 powołanej ustawy poprzez jego niezastosowanie i nie przyjęcie stawki 8 % podatku w przypadku remontu budynku oraz niezastosowania art. 3 ust. 1 c ustawy z dnia 29 sierpnia 2005 roku (Dz.U. z 2005 r. Nr 177 poz. 1468 ze zm.) o zwrocie osobom fizycznym niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym poprzez pominięcie okoliczności, że powód ma możliwość dokonania odliczenia podatku w związku z remontem mieszkania. Skarżący zarzucił także błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku polegający na przyjęciu, że wartość szkody wynosi 40.000 zł podczas gdy w opinii biegłego z zakresu budownictwa wartość tą określono na kwotę 39.445 zł.

W konsekwencji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie na rzecz R. M. kwoty 2.433,45 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lipca 2013 roku i oddalenie powództwa w pozostałym zakresie, ewentualnie o przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Apelujący wniósł także o zasądzenie na jego rzecz od powoda kosztów postępowania (apelacja k. 227-231).

Na rozprawie w dniu 21 maja 2015 roku powód wniósł o oddalenie apelacji oraz zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego (protokół rozprawy k. 242).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelację jako zasadną należało uwzględnić w części.

Na wstępie wskazać należy, iż Sąd Okręgowy z urzędu sprostował oczywistą omyłkę pisarską zawartą w komparycji, punkcie pierwszym i trzecim wyroku Sądu Rejonowego, gdzie strona pozwana została omyłkowo oznaczona jako Towarzystwo (...) zamiast Towarzystwo (...). Stosownie do art. 350 § 1 k.p.c., sąd może z urzędu sprostować w wyroku niedokładności, błędy pisarskie albo rachunkowe lub inne oczywiste omyłki. Jeżeli sprawa toczy się przed sądem drugiej instancji, sąd ten może z urzędu sprostować wyrok pierwszej instancji (§ 3 tego przepisu). Stąd też powyższa omyłka podlegała sprostowaniu.

Przechodząc do meritum, w pierwszej kolejności należy rozważyć zarzut naruszenia prawa procesowego, gdyż kontrola prawidłowości zastosowania oraz wykładni prawa materialnego może być dokonana jedynie na podstawie prawidłowo ustalonego stanu faktycznego sprawy.

Sąd pierwszej instancji przeprowadził prawidłowo postępowanie dowodowe, na podstawie którego dokonał istotnych do rozstrzygnięcia sprawy ustaleń. Ustalenia te Sąd Okręgowy w Łodzi uznaje za prawidłowe i przyjmuje za własne. Jedyne zarzuty skarżącego w tym zakresie, który Sąd Okręgowy podziela, stanowi nieuprawnione zaokrąglenie kwoty wynikającej z opinii biegłego J. K. do kwoty 40.000 zł, podczas gdy istotnie po korekcie wartość ta wynosi – jak zresztą wskazał sam biegły – 39.445 zł. W pozostałym zakresie sąd odwoławczy nie dostrzega potrzeby ponownienia dowodów dopuszczonych w postępowaniu pierwszoinstancyjnym oraz podziela ocenę ich wiarygodności wyrażoną przez sąd pierwszej instancji. Wówczas wystarczająca jest aprobata dla stanowiska przedstawionego w orzeczeniu sądu pierwszej instancji (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 22 lipca 2010 r., sygn. I CSK 313/09, niepubl.; wyrok SN z dnia 16 lutego 2005 r., sygn. IV CK 526/04, niepubl.; wyrok SN z dnia 20 maja 2004 r., sygn. II CK 353/03, niepubl.). Sąd Okręgowy w Łodzi podziela także przedstawiony pogląd.

Jako zasadny należy ocenić zarzut naruszenia art. 322 k.p.c. Zgodnie z jego treścią jeżeli w sprawie o naprawienie szkody, o dochody, zwrot bezpodstawnego wzbogacenia lub o świadczenie z umowy o dożywocie sąd uzna, że ściśle

udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione, może w wyroku zasądzić odpowiednią sumę według swej oceny, opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy. Uznanie przez sąd, że ściśle udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione powinno wynikać stąd, że pomimo przeprowadzenia zgodnie z zasadą kontryktoryjności postępowania dowodowego wysokość żądania nie została ściśle ustalona. Chodzi więc o sytuację, w której powód wyczerpał dostępne i znane mu środki dowodowe, i nie zachodzi też ewentualność dopuszczenia dowodu z inicjatywy sądu na podstawie art. 232 k.p.c., a mimo to wysokość żądania pozostaje nieudowodniona (por. m.in. wyrok SN z dnia 26 stycznia 1976 r., I CR 954/75, Lex nr 7795).

W niniejszej sprawie taka sytuacja nie zachodzi. Biegły z zakresu budownictwa J. K. określił bowiem wysokość szkody, jaką na skutek zdarzenia z dnia 26 marca 2013 roku poniósł powód. Rację ma skarżący twierdząc, iż biegły precyzyjnie wyliczył wysokość szkody oraz że powód nie wykazał i nawet nie podnosił, iż doszło do ponadnormatywnego zużycia budynku. Sąd Rejonowy w sposób niczym nieuprawniony uznał, iż zasądzenie kwoty ponad wyliczoną przez biegłego różnicę w wysokości odszkodowania usprawiedliwiają zasady doświadczenia życiowego wskazujące na dalszy uszczerbek w dobrach majątkowych powoda wynikający z przedmiotowego zdarzenia. Nie uzasadnił jednak dlaczego taka właśnie a nie inna na przykład kwota uszczerbek ten wyrównuje. Mając na uwadze powyższe argumenty wskazać należy, iż w świetle wniosków płynących z opinii biegłego nie było żadnych podstaw do zastosowania przez Sąd Rejonowy art. 322 k.p.c.

Bezzasadnym okazał się natomiast zarzut naruszenia art. 224 § 1 k.p.c. bowiem – wbrew twierdzeniom skarżącego – Sąd Rejonowy przeprowadził dowód z uzupełniającej opinii biegłego J. K. na rozprawie w dniu 5 listopada 2014 roku. Jak wynika wprost z protokołu rozprawy Przewodnicząca okazała biegłemu kosztorys załączony do pisma pełnomocnika pozwanego z dnia 15 października 2014 roku zawierający zastrzeżenia do opinii biegłego i biegły w treści ustnej opinii ustosunkował się do tychże zastrzeżeń. Rzeczą Sądu była natomiast decyzja, czy dowód ten zostanie przeprowadzony na rozprawie czy też w drodze opinii pisemnej. Brak także w aktach sprawy informacji, by pełnomocnik strony pozwanej, prawidłowo powiadomiony o terminie (k.176) nie mógł w rozprawie uczestniczyć. Stąd zarzut ten uznać należy za całkowicie chybiony.

Bezzasadne okazały się także zarzuty naruszenia prawa materialnego. Wskazać bowiem należy, iż biegły J. K. wyjaśnił wątpliwości w zakresie zastosowanych stawek podatku – po zapoznaniu się z kosztorysem strony pozwanej – w ustnej opinii uzupełniającej. Nadto, wskazać należy, iż istotnie ustawa z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2011 roku Nr 177 poz. 1054 t.j) w art. 41 ust. 1 i 12 określa stawkę podatku VAT oraz jej zastosowanie do dostawy, budowy, remontu, modernizacji, termomodernizacji lub przebudowy obiektów budowlanych lub ich części zaliczonych do budownictwa objętego społecznym programem mieszkaniowym. Z kolei zgodnie z ustawą z dnia 27 września 2013 r. (Dz. U. z 2013 r. poz. 1304) o pomocy państwa w nabyciu pierwszego mieszkania przez młodych ludzi, z dniem 1 stycznia 2014 r. straciła moc powoływana przez skarżącego ustawa z dnia 29 sierpnia 2005 roku (Dz. U. z 2005r. Nr 177 poz.1468 ze zm.) o zwrocie osobom fizycznym niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym. Od tej daty prawo do ubiegania się o zwrot części wydatków na zasadach określonych w uchylanej ustawie zostało przyznane wyłącznie z tytułu zakupów dokonanych i udokumentowanych fakturą VAT do 31 grudnia 2013 r. Jednakże, jak wynika z zeznań powoda złożonych na rozprawie w dniu 5 listopada 2014 roku, nie zakwestionowanych w żaden sposób przez stronę pozwaną, powód nie kupował żadnych materiałów z 8%-wą stawką podatku. Wszystkie materiały były kupowane przez powoda w sklepach bez żadnych upustów. Także biegły J. K. w ustnej opinii uzupełniającej wskazał, iż nie znalazł informacji, by powód korzystał z odpisów podatkowych przy naprawieniu szkody. Artykuł 361 § 2 k.c. wyznacza zakres obowiązku odszkodowawczego podmiotu odpowiedzialnego. W granicach określonych adekwatnym związkiem przyczynowym, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Szkodą jest natomiast uszczerbek w prawnie chronionych dobrach poszkodowanego. Skoro tak, to powodowi przysługuje od pozwanego wyrównanie uszczerbku majątkowego w pełnej wysokości.

W świetle powyższych uwag Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym i obniżył zasądzoną kwotę 12.267,41 zł do kwoty 6.065,06 zł oddalając powództwo w pozostałej części.

Kwota ta wynika z różnicy pomiędzy wyliczoną przez biegłego J. K. wartością szkody – 39.445 zł a kwotą wypłaconą powodowi – łącznie 33.379,94 zł.

Zmiana rozstrzygnięcia Sądu I instancji skutkować musiała także zmianą rozstrzygnięcia w zakresie kosztów postępowania przed Sądem Rejonowym. Mając na uwadze, że powód wygrał postępowanie przed sądem pierwszej instancji ostatecznie w 83%, na podstawie art. 100 k.p.c. uwzględniając zasadę stosunkowego rozliczenia kosztów postępowania, Sąd Okręgowy obniżył kwotę 5.289 zł zasądzoną w punkcie trzecim wyroku Sądu I Instancji do kwoty 3.897,91 zł.

W pozostałym zakresie na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił apelację.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy w Łodzi orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. oraz art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 6 pkt 4 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz.461 t.j). Mając na uwadze, że pozwany wygrał postępowanie apelacyjne w 62%, uwzględniając zasadę stosunkowego rozliczenia kosztów postępowania, należało zasądzić od powoda na rzecz pozwanego kwotę 449,04 zł tytułem częściowego zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.